

Liite yksityisten sosiaalipalvelujen lupahakemuksen täyttöohjeeseen

Palvelualan määrittely lupahakemuksessa

Yksityisillä sosiaalipalveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 14 §:ssä mainittuja sosiaalihuollon palveluja sekä niiden järjestämiseen liittyvää ammatillista ohjausta ja neuvontaa.

Yksityisiksi sosiaalipalveluiksi katsotaan ne sosiaalipalvelut, joita yksityinen henkilö, yhteisö, säätiö tai julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla.

Luvanvaraiset sosiaalipalvelut

Ympäri vuorokautinen sosiaalipalvelujen tuottaminen on luvanvaraista ja edellyttää, että yksityisellä palvelujen tuottajalla on myönnetty lupa toimintaansa ennen toiminnan aloittamista.

Ympäri vuorokautista (luvanvaraista) toiminta on silloin, kun asiakkailla on säännöllinen hoidon ja hoivan, kasvatuksen tai kuntoutuksen tarve kaikkina vuorokauden aikoina. Ympäri vuorokautista kotihoitoa ei katsota luvanvaraiseksi palveluksi.

Palvelua ei katsota ympäri vuorokautiseksi silloin, kun yksittäisten asiakkaiden mahdolliseen tuen tarpeeseen on varauduttu ainoastaan esimerkiksi turvarannekkein.

Ympäri vuorokautisia sosiaalipalveluja ovat muun muassa seuraavat palvelut;

Laitohoito

Laitoshoidolla tarkoitetaan hoidon, ylläpidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä.

Lastensuojelulaitoksia, joissa voidaan järjestää lastensuojelulaissa tarkoitettua lapsen sijaishuoltoa sekä 37 §:ssä tarkoitettu sijoitus avohuollon tukitoimena, ovat lastenkodit ja koulukodit sekä muut näihin rinnastettavat lastensuojelulaitokset. Näihin rinnastettavia lastensuojelulaitoksia ovat perhekoti yhteisöt sekä perhetuki- ja perhekuntoutusyksiköt.

Päihdehuollon laitoksiksi merkitään laitosmuotoista katkaisuhoidtoa tai päihdekuntoutusta antavat yksiköt sekä ensisuoijat ja selviämisasemat. Niiden tunnusmerkkinä on, että asiakas saa rajatun ajan hoitoa päihdeongelmaansa asuen samalla ko. yhteisössä koko hoitojakson ajan ympäri vuorokauden.

Tehostettu palveluasuminen

Sosiaalihuoltolain 21 §:n mukainen tehostettu palveluasuminen on luvanvarainen sosiaalipalvelu. Tehostetussa palveluasumisessa henkilökunta on tosiasiallisesti paikalla ympäri vuorokauden ja asiakkailla on runsas palvelujen ja hoidon tarve. Tehostettua palveluasumista järjestetään vanhuksille, päihde- ja mielenterveyskuntoutujille sekä vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille. Tehostetussa palveluasumisessa asukkaalle tehdään vuokrasopimus ja palvelusopimus.

Muut luvanvaraiset sosiaalipalvelut

Muita ympärivuorokautisia ja luvanvaraisia sosiaalipalveluja ovat muun muassa seuraavat palvelut;

- yksityiset koulukodit
- lastensuojelun erityisen huolenpidon yksiköt
- turvakodit
- ensikodit
- ammatilliset perhekodit
- ympärivuorokautinen perhekuntoutus
- kehitysvammaisten lasten ja nuorten ryhmäasuminen
- muut erikseen määrittelemättömät ympärivuorokautiset sosiaalipalvelut, joissa asiakkaiden palveluntarve on ympärivuorokautista

Ilmoituksenvaraiset sosiaalipalvelut

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain mukaan muut kuin ympärivuorokautiset sosiaalipalvelut ovat ilmoituksenvaraisia sosiaalipalveluja.

Ilmoituksenvaraisten sosiaalipalvelujen tuottajan tulee ennen toiminnan aloittamista tehdä ilmoitus tuottamista palveluista siihen kuntaan, jossa palveluja tuotetaan.

Lisätietoja ilmoituksenvaraisten palvelujen tuottamiseen liittyvän ilmoituksen tekemisestä saa aluehallintovirastojen verkkosivuilta.

Ilmoituksenvaraisia sosiaalipalveluja ovat muun muassa seuraavat palvelut;

Kotipalvelu

Kotipalveluilla tarkoitetaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalveluja annetaan alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua suoriutuakseen kotipalveluiksi luettavista tehtävistä ja toiminnoista.

Päiväpalvelut

Päiväpalveluiden tehtävänä on lisätä toimintakykyä yhteisöllisyydellä ja vuorovaikutuksellisuudella. Vanhusten päiväpalveluiden tavoitteena on erityisesti toimintakyvyn tukeminen ja itsenäisen asumisen edistäminen. Päihdehuollon päiväpalvelut tarjoavat puolestaan päihteettömän oleskelu- ja kohtauspaikan. Mielenterveysasiakkaille palvelu antaa päiväohjelman, ja tukee näin osallistumista aktiiviseen elämään ja sosiaalista selviytymistä.

Työ- ja toimintakeskukset

Kehitysvammaisten työ- ja toimintakeskukset sekä toiminta, jonka tavoitteena on edistää vajaakuntoisen henkilön työelämään sijoittumista. Tähän kohtaan kuuluu myös sellainen mielenterveysasiakkaiden kuntoutus, jonka tavoitteena on työhön tai aktiiviseen toimintaan palaaminen.

Avomuotoinen päihdekuntoutus

Päihdekliniikka, nuorisoasema, huumekliniikka, avokatkaisuyksikkö ja muu vastaava avomuotoista päihdekuntoutusta antava yksikkö. Palvelun tarkoituksena on hoitaa ja kuntouttaa päihdeongelmaisia. Hoidon tai terapian

antaa yksikössä oleva ammattihenkilö. Vaativaa lääketieteellistä kuntoutusta voidaan antaa vain terveydenhuollon yksiköissä.

Sosiaalityöntekijän palvelut

Sosiaalityöntekijän kelpoisuuden omaavan henkilön antamat sosiaalityön palvelut, jotka eivät sisällä julkisen vallan käyttöä.

Perhetyö

Perhetyöllä tarkoitetaan lapsiperheille järjestettävää ennaltaehkäisevää, kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä tukemista. Perhetyössä korostuvat perheiden elämänhallinnan ja omien voimavarojen käyttöönoton tuki sekä arjessa selviytymisen vahvistaminen. Perhetyö voi liittyä vanhemmuuden tukemiseen, lasten hoidon ja kasvatuksen ohjaamiseen, kodin arjen ja arkirutiinien hallintaan, perheen toimintakyvyn vahvistamiseen uusissa elämäntilanteissa, perheen vuorovaikutustaitojen tukemiseen ja sosiaalisten verkostojen laajentamiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Perhetyötä voidaan toteuttaa esimerkiksi perhetapaamisina, perheen ja lapsen keskusteluina, kotikäynteinä, ryhmätoimintana tai perhekuntoutuksena.

Muu sosiaalihuollon asiantuntijatoiminta

Sellaiset sosiaalihuollon asiantuntemusta vaativat avopalvelut, jotka eivät kuulu muihin luokkiin. Mukaan lasketaan mm. kasvatus- ja perheneuvolat, kehitysvammahuollon neuvolat, vanhusneuvolat sekä muut sosiaalityön ammattihenkilöstön antamaa ohjausta ja neuvontaa sekä sosiaalisten ongelmien selvittämistä järjestävät toimintayksiköt. Samoin mukaan lasketaan esimerkiksi sosiaalista lomatoimintaa, lasten, vanhusten ja vammaisten sosiaalista virike-, harrastus- ja virkistystoimintaa, ulkomaalais- ja pakolaishuoltoa tai muuta edellä luokittelematonta sosiaalipalvelutoimintaa järjestävät yksiköt.

Lastensuojelun jälkihuolto

Lastensuojelun jälkihuollosta säädetään lastensuojelulain 12. luvussa. Jälkihuolto pitää sisällään sijaishuollon päättymisen jälkeiset avohuollon tukitoimet.

Palveluasuminen

Sosiaalihuoltolain 21 §:ssä säädetään palveluasumisesta. Palveluasumisesta on kyse silloin, kun asiakkaiden säännöllinen avun tarve ei ole ympärivuorokautinen.

Palveluasuminen perustuu vuokrasuhteeseen ja palvelut järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Palvelujen tuottaja järjestää asukkaalle hänen tarvitsemansa palvelukokonaisuuden, johon liittyy asumisen lisäksi jokapäiväiseen selviytymiseen liittyviä palveluja (esim. kodinhoitopalvelut, henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät palvelut jne.).

Palveluasumiseen luetaan sekä palvelutalot että ryhmäasumiseen perustuvat asumispalvelut. Palvelua voidaan järjestää vanhuksille, kehitysvammaisille, muille vammaisille, mielenterveysasiakkaille ja päihdeongelmallisille.

Tukiasuminen

Sosiaalihuoltolain 21 §:ssä säädetään tukiasumisesta. Tukiasuminen on tarkoitettu omatoimista suoriutumista tukevaksi asumismuodoksi henkilölle, joka tarvitsee kuntouttavaa tai muuta tukea itsenäisen asumisen mahdollistamiseksi. Asukas asuu siis normaaliasunnossa. Tukiasumista on myös kehitysvammahuollon tuettu asuminen, jossa asunnossa ei ole vakinaista henkilökuntaa, ja asukkaat saavat ohjausta ja tukea muutaman tunnin viikossa.